

Bruxelles, 14.12.2020.
COM(2020) 803 final

IZVJEŠĆE KOMISIJE

EUROPSKOM PARLAMENTU

o aktivnostima i savjetovanjima Koordinacijske skupine za borbu protiv mučenja iz članka 31. Uredbe (EU) 2019/125 o trgovini određenom robom koja bi se mogla koristiti za izvršenje smrtne kazne, mučenje ili drugo okrutno, nečovječno ili ponižavajuće postupanje ili kažnjavanje

1. Uvod

Na temelju članka 31. stavka 4. Uredbe (EU) 2019/125 od 16. siječnja 2019. o trgovini određenom robom koja bi se mogla koristiti za izvršenje smrtne kazne, mučenje ili drugo okrutno, nečovječno ili ponižavajuće postupanje ili kažnjavanje (¹) (dalje u tekstu „Uredba“) Komisija mora podnijeti godišnje izvješće Europskom parlamentu o aktivnostima, provjerama i savjetovanjima Koordinacijske skupine za borbu protiv mučenja. Izvješćem se ne smiju ugroziti poslovni interesi fizičkih ili pravnih osoba.

Izvješće sadržava informacije o aktivnostima Koordinacijske skupine za borbu protiv mučenja u 2019.

2. Regulatorni okvir

Cilj je Uredbe spriječiti s jedne strane izvršenje smrtne kazne, a s druge strane mučenje i drugo okrutno, nečovječno ili ponižavajuće postupanje ili kažnjavanje u zemljama izvan EU-a ograničavanjem trgovine određenom robom. Roba se u Uredbi razlikuje prema tome:

- predstavlja li sama po sebi zlouporabu i smije li se uopće njome trgovati (Prilog II.), ili
- može li imati zakonitu upotrebu, na primjer oprema za kazneni progon (Prilog III.) ili roba za terapijsku uporabu (Prilog IV).

Trgovina takvom robom podliježe određenim ograničenjima.

Zbog toga se Uredbom ograničava trgovina sa zemljama izvan EU-a. Konkretno, Uredbom se:

- i. zabranjuje uvoz u EU, izvoz iz EU-a i provoz kroz EU robe navedene u Prilogu II. koja nema nikakvu praktičnu namjenu osim izvršenja smrtne kazne ili mučenja. Zabranjeno je i pružanje bilo kakve tehničke pomoći u vezi s takvom robom, osobito uključujući osposobljavanje za korištenje njome. Zabranjeno je i oglašavanje takve robe u tiskanim medijima ili na internetu, oglašavanje na televiziji ili radiju te izlaganje ili nuđenje na prodaju na izložbama ili sajmovima;
- ii. uvodi se obveza dobivanja prethodne dozvole na pojedinačnoj osnovi za robu navedenu u Prilogu III., koja bi se mogla upotrijebiti u svrhe izvršenja smrtne kazne ili mučenja, ali i imati zakonitu upotrebu (kazneni progon). Takva je dozvola potrebna i za pružanje tehničke pomoći ili brokerskih usluga u vezi s tom kategorijom robe. Prilogom III. nisu obuhvaćeni: (a) vatreno oružje koje se kontrolira Uredbom (EU) br. 258/20122; (b) roba s dvojnomo namjenom koja se kontrolira Uredbom (EZ)

---

¹ Uredba o trgovini određenom robom koja bi se mogla koristiti za izvršenje smrtne kazne, mučenje ili drugo okrutno, nečovječno ili ponižavajuće postupanje ili kažnjavanje donesena je 30. srpnja 2005. (Uredba (EZ) br. 1236/2005). Izmijenjena je nekoliko puta, a posljednji put Uredbom (EU) 2016/2134 od 23. studenoga 2016., te kasnije kodificirana kao Uredba (EU) 2019/125 od 16. siječnja 2019. (SL L 30, 31.1.2019., str. 1.).

² Uredba (EU) br. 258/2012 od 14. ožujka 2012. o provedbi članka 10. Protokola Ujedinjenih naroda protiv nezakonite proizvodnje i trgovanja vatrenim oružjem, njegovim dijelovima i komponentama te streljivom, kojim se dopunjuje Konvencija Ujedinjenih naroda protiv transnacionalnog organiziranog kriminaliteta (Protokol UN-a o vatrenom oružju), utvrđivanju odobrenja za izvoz vatrenog oružja, mjera za uvoz i provoz vatrenog oružja, njegovih dijelova i komponenata i streljiva, SL L 94, 30.3.2012., str. 1.

br. 428/20093; (c) roba koja podliježe uvjetima Zajedničkog stajališta Vijeća 2008/944/ZVSP4.

- iii. uređuje se trgovina robom – kemikalijama ili farmaceutskim tvarima (Prilog IV.) – koja bi se mogla upotrijebiti za izvršenje smrtne kazne (npr. proizvodi koji bi se mogli upotrijebiti za usmrćivanje osoba ubrizgavanjem smrtonosne injekcije). Posebna dozvola (opća izvozna dozvola EU-a) uvedena je radi kontrole izvoza takvih anestetičkih kemikalija i sprječavanja njihova prijenosa za upotrebu pri usmrćivanju ubrizgavanjem smrtonosne injekcije, bez ograničenja trgovine takvim kemikalijama za medicinske, veterinarske ili druge zakonite svrhe.

Popis zabranjene i kontrolirane robe naveden je u prilogima II., III. i IV. Uredbi.

3. Aktivnosti Koordinacijske skupine za borbu protiv mučenja

Koordinacijska skupina za borbu protiv mučenja osnovana je Uredbom (EU) 2016/2134 Europskog parlamenta i Vijeća kako bi razmatrala pitanja povezana s primjenom Uredbe.

Ta skupina služi kao platforma u okviru koje stručnjaci država članica i Komisija razmjenjuju informacije o administrativnim praksama i raspravljaju o pitanjima tumačenja Uredbe, tehničkim pitanjima u pogledu robe koja je na popisu, razvoju događaja povezanom s Uredbom i svim drugim pitanjima koja se mogu pojaviti. Osim toga, Komisija se pri izradi delegiranih akata savjetuje s Koordinacijskom skupinom u skladu s načelima utvrđenima Međuinstitucijskim sporazumom od 13. travnja 2016. o boljoj izradi zakonodavstva⁽⁵⁾.

Koordinacijska skupina održala je dva sastanka 2019., 29. travnja i 17. prosinca, kako bi razmijenila informacije o nizu pitanja sažetih u nastavku u vezi s provedbom Uredbe.

3.1. Razvoj događaja u vezi s temeljnim aktom

Koordinacijska skupina obaviještena je o razvoju događaja u vezi s temeljnim aktom, odnosno o kodifikaciji Uredbe (EZ) br. 1236/2005 u Uredbi (EU) 2019/125 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. siječnja 2019. Izvorna Uredba (EZ) br. 1236/2005 znatno je izmijenjena nekoliko puta od 2005. do 2018. Radi jasnoće i pravne sigurnosti, kodificirana je. Kodificiranom Uredbom stavljena je izvan snage Uredba (EZ) br. 1236/2005 te su konsolidirane sve njezine izmjene, ali nisu izmijenjeni popisi kontrolirane robe.

Komisija je također obavijestila Koordinacijsku skupinu te se savjetovala s njom o nacrtu delegiranog akta o izmjeni: i. popisa nadležnih tijela (navedenih u Prilogu I.) te ii. popisa odredišta na koja se primjenjuje opća izvozna dozvola Unije (Prilog V.) (dodavanjem Gambije i Madagaskara). Dosadašnji pristup bio je uključiti zemlju koja nije članica EU-a u Prilog V. ako je ratificirala relevantni međunarodni sporazum s obvezom ukidanja smrtne kazne za sva kaznena djela. Kad je riječ o zemljama koje nisu članice Vijeća Europe, predmetne zemlje morale su ratificirati Drugi fakultativni protokol uz Međunarodni pakt o

³ Uredba Vijeća (EZ) br. 428/2009 od 5. svibnja 2009. o uspostavljanju režima Zajednice za kontrolu izvoza, prijenosa, brokeringa i provoza robe s dvojnog namjenom, SL L 134, 29.5.2009., str. 1.

⁴ Zajedničko stajalište Vijeća 2008/944/ZVSP o utvrđivanju zajedničkih pravila kontrole izvoza vojne tehnologije i opreme (ZVSP) (2020/C 85/01), SL C 85, 13.3.2020., str. 1.–37.

⁵ SL L 123, 12.5.2016., str. 1.

građanskim i političkim pravima bez rezerve ⁽⁶⁾. Gambija je ratificirala Drugi fakultativni protokol uz Međunarodni pakt o građanskim i političkim pravima bez rezerve. Isto vrijedi i za Madagaskar i zemlje koje su prethodno dodane na popis 2017.⁷

3.2. Informacije o trgovini: dostavljanje podataka

Komisija je s članovima Koordinacijske skupine za borbu protiv mučenja preispitala status primljenih i nedostavljenih podnesaka država članica EU-a za prethodne godine (2017. i 2018.) kako bi pripremila godišnje izvješće Komisije u skladu s člankom 31. stavkom 4. Uredbe (EU) 2019/125. Komisija je naglasila potrebu da sve države članice dostave izvješće, čak i ako nijedno odobrenje za izvoz nije izdano ili odbijeno.

U širem kontekstu postupka izvješćivanja Komisija je zajedno s Koordinacijskom skupinom razmotrila proširenje njezina djelovanja na pitanja kao što su i. informacije o dozvolama koje se odnose na brokerske usluge i tehničku pomoć te ii. informacije o upotrebi opće izvozne dozvole Unije. Koordinacijska skupina također je raspravljala o mogućnosti uključivanja krajnjeg korisnika u redovito izvješćivanje. Jedno nacionalno nadležno tijelo izrazilo je stajalište da bi takve informacije trebalo dostaviti Komisiji samo na zahtjev, u skladu s člankom 26. stavkom 2.

Na temelju navedenog Komisija je obavijestila Koordinacijsku skupinu o svojoj namjeri da ažurira obrazac za izvješćivanje kako bi se uključio širi raspon podataka, u okviru pripreme za izvješćivanje za 2019.

3.3. Preispitivanje Uredbe (EU) 2019/125

Komisija je obavijestila Koordinacijsku skupinu za borbu protiv mučenja o postupku preispitivanja Uredbe kako je navedeno u članku 32. U skladu sa smjernicama za bolju regulativu Komisija je u srpnju 2019. objavila plan djelovanja u kojem su navedeni opseg djelovanja, načini savjetovanja, uključenost dionika, kao i okvirni vremenski plan. Također je obavijestila Koordinacijsku skupinu da u okviru preispitivanja (i u skladu s člankom 32. Uredbe) traži informacije o određenim dijelovima Uredbe: kaznama iz članka 33. i dodatnim nacionalnim mjerama iz članaka 10. i 14.

Komisija je pozvala Koordinacijsku skupinu da sudjeluje u postupku preispitivanja prenošenjem stajališta, komentara, prijedloga i informacija država članica o najboljim praksama, kao i o nedostacima koje su utvrdile u svojoj svakodnevnoj provedbi Uredbe. Izneseni su prijedlozi o sastavljanju smjernica o procjeni rizika ili uspostavi sustava za razmjenu stajališta o izvoznim odredištima u odgovarajućem formatu.

Koordinirana skupina također je pozvana da podigne razinu osviještenosti o javnom savjetovanju i, prema potrebi, prikupi informacije od drugih dijelova uprave.

---

⁶ U članku 2. Drugog fakultativnog protokola uz Međunarodni pakt o građanskim i političkim pravima navodi se da zemlja u trenutku ratifikacije ili pristupanja može izjaviti rezervu kojom se predviđa primjena smrtne kazne u vrijeme rata (u slučaju presude za najteži zločin vojne prirode izvršen za vrijeme rata).

⁷ Uredbom Komisije (EU) 2018/181 od 18. listopada 2017. Dominikanska Republika, Sveti Toma i Prinsipe te Togo dodani su na popis.

3.4. Savez za suzbijanje trgovine proizvodima koji služe za mučenje

Komisija je prenijela najnovije informacije o Savezu za suzbijanje trgovine proizvodima koji služe za mučenje, posebno o donošenju rezolucije Opće skupštine UN-a od 28. lipnja 2019. *Prema trgovini bez mučenja: ispitivanje izvedivosti, područja primjene i parametara mogućih zajedničkih međunarodnih standarda.*⁸ Rezolucijom su postavljeni temelji budućeg rada UN-a u tom području. Komisija je pokazala svoju predanost trgovini bez mučenja podupiranjem rada Ureda visokog povjerenika UN-a za ljudska prava u praćenju provedbe Rezolucije.

---

⁸ Rezolucija A/73/L.94: *Prema trgovini bez robe koja služi za mučenje: ispitivanje izvedivosti, područja primjene i parametara mogućih zajedničkih međunarodnih standarda*, koju je donijela Opća skupština UN-a 28. lipnja 2019.